

Jako červená nit se touto knihou vine skutečnost, že Vladimír Ráž měl velikou slabost pro ženy. Pokud už jste slyšeli rčení: „Vím, že nemohu mít všechny ženy na světě, ale mohu se o to alespoň pokusit,“ pak vězte, že je připisováno právě Rážovi.

Ačkoliv byl tedy krátce ženatý s herečkou Alexandrou Myškovou a veřejně říkal, že v ní našel ženu svého života, hned po první dnu natáčení Pyšné princezny věděl, že Alena Kohoutová, představitelka princezny Krasomily, pro něj asi bude víc než jen herecká kolegyně – hádankou, kterou chtěl rozluštit, pevností, kterou chtěl dobýt. A protože Alena právě prožívala ve svém manželství se spisovatelem a dramatikem Pavlem Kohoutem období odcizení, nebylo pro Ráže příliš těžké ji okouzlit a svést. Jenomže to, co začalo jako nevinný flirt, velmi záhy přerostlo ve vážný vztah, jenž během několika následujících týdnů začal ohrožovat kariéru a život nejen Ráže, ale také v té době ještě manželů Kohoutových.

Vše začalo 21. srpna 1951, kdy Pavel Kohout dorazil po několika týdnech strávených v Berlíně do Jeřichovic na natáčení Pyšné princezny, a nikdo ze štábu mu nebyl schopen říct, kde je jeho manželka. Když ji konečně našel, oznámila mu, že se zamilovala do Vladimíra Ráže. Pavla Kohouta se to pochopitelně velice dotklo. Nejprve se domníval, že se s Rážem jeho žena prostě zapoměla, ale když pochopil, že z její i jeho strany nejde o žádný letní románek, začal kolem sebe kopat. Postavil se do pozice podvedeného manžela, který své nevěrné ženě velkoryse nabízí možnost návratu, a o Rážovi začal otevřeně mluvit jako o člověku, který nebude mít daleko k podvracení republiky, když je schopen rozvracet fungující rodinu, tedy základ zdravé socialistické společnosti.

Alena, která si byla dobře vědoma, kam až sahají možnosti a známosti jejího muže, začala mít o Vladimíra strach. Bála se, že ho její manžel bude chtít politicky zlikvidovat, a začala ho prosit, aby něco takového nedělal. Kohout ji naštěstí poslechl, ovšem jen částečně. Okamžitě se totiž rozhodl, že se ze svého smutku vypíše, že ty dva nevěrníky postaví na veřejný pranýř. Ve velmi krátké době totiž napsal divadelní hru Dobrá píseň, kde Ráže vtělil do záporné postavy Radovana Srby, muže, který rozbil cizí manželství a je nepřitelem socialismu a komunismu. Celá česká kulturní společnost samozřejmě věděla, o kom Kohout mluví, ačkoli ho přímo nejmenoval, a lze považovat doslova za zázrak, že Strana Kohouta „nepodržela“ v tom smyslu, že Ráže nechala v klidu. Snad to bylo také proto, že Kohout do svých osobních problémů zatahoval všechny – včetně nejvyšších stranických pohlavárů – tak dlouho, až je to přestalo bavit.

O něco později obdržel Vladimír Ráž od Pavla Kohouta několikastránkový dopis, datovaný 18. září 1951. Kohout v něm popisoval celou historii jeho vztahu s Alenou. Šlo mu o to, aby Ráž uznal, že sice vyhrál v souboji o Alenu, ale že se zároveň stal poraženým na poli morálky a cti. Ráž nad tím dopisem doslova žasl...

Taková je i Dovolena s Andělem, jedna z nejoblíbenějších a nejčastěji reprízovaných komedií. Vladimír Ráž si tu pod vedením svého osudového režiséra Bořivoje Zemana zahrál pohledného rekreaanta Pavláta. Ačkoliv jeho dějová linka tvořila podstatnou část filmu, vedle Jaroslava Marvana, jenž si v roli nerudného Anděla film doslova „ukradl“ pro sebe, byla pouze vedlejší. Právě zde se ale projevil herecký génius Vladimíra Ráže. Nesnažil se svého obdivovaného mistra přehrát, dobře věděl, že správný herec musí být partnerem, nikoliv hrát na sebe. A tak se snažil Marvanovi především nahrávat na smeč a dát mu možnost rozehrát jeho olbřímí komický potenciál. Právě díky tomu Rážův Pavlata v Dovolene s Andělem nejenže nezaniká, ale je – spolu s Vyhlídkou Josefa Kemra – rolí navýsost výraznou.

Natáčení s Marvanem si Ráž velmi užíval. Nejednou se totiž stalo, že na natáčení jezdil z Prahy autem právě s ním a nadšeně poslouchal jeho vyprávění o tom, jak kdysi hrával s Vlastou Burianem nebo Oldřichem Novým.

Jaroslav Marvan v soukromí nebyl tím nerudným pánem, jaké tak brilantně představoval ve svých rolích. Byl naopak velice srdečný, a přestože si zároveň udržoval od lidí, které neznal, zdvořilý odstup, Vladimír Ráž mu přirostl k srdci. Jeho herecký kolega měl totiž jednu vlastnost, kterou na něm Marvan obdivoval – uměl naslouchat. Zatímco ve společnosti platil Ráž za společníka, jenž zábavu vede, po boku svých starších kolegů a hereckých vzorů se stával tichým pozorovatelem a posluchačem jejich příběhů a postřehů o herectví, které pak uplatňoval při vytváření svých postav.

Marvan měl prostě Ráže rád. Dokonce natolik, že mu prý jednou v Národním divadle před ostatními kolegy řekl, že kdyby se ho někdy někdo zeptal, jakým mladým hercem by chtěl být, kdyby mohl omládnout, řekl by, že Vladimírem Rážem. Nejen pro jeho lepší zjev, který mu Marvan možná trochu záviděl (trazuje se rovněž historika, že si od Ráže nechával vyprávět, jak správně „balit“ ženské, což byla disciplína, v níž na rozdíl od svého mladšího kolegy nikdy příliš nevyňikal), ale především pro jeho herecké schopnosti. „Člověče, vy kdybyste se jenom postavil na křižovatku a stál tam jako solný sloup, tak by roj ženských, které by se kolem vás seběhly, aby se vás mohly dotknout, za chvíli zastavil dopravu,“ řekl mu jednou Marvan. Nepřeháněl.

Třetí a poslední manželka Vladimíra Ráže, paní Olga, svého pozdějšího muže milovala už v době, kdy byla ještě malá holka. Poprvé ho uviděla na filmovém plátně v Pyšné princezně a od té doby mu patřilo její srdce. A protože život má smysl pro náhody, Olga chodila do stejného gymnázia, tedy do reálného gymnázia v ulici Nikose Belojannise (dnes Drtinova), které o osmadvacet let dříve navštěvoval také Vladimír. Ano, o tolik let byl Vladimír starší. A právě to byl důvod, proč se vztahu s Olgou zpočátku velice bránil.

Jak se ti dva vlastně poznali? Úplně poprvé se tváří v tvář potkali na divadelním jevišti. Vladimír hrál na Karlštejně krále Karla IV. a Olga jako elévka jedno z pážat. Tehdy ovšem byla natolik mladičká, že známého herce prostě nemohla upoutat. To se jí podařilo až o několik let později, kdy na sebe náhodou narazili v prodejně zahraničního tisku v Jungmannově ulici. Oba si prohlíželi časopisy, oba ve stejný okamžik pohlédli na toho druhého a oba v ten okamžik ucítili to známé teplo, rozlévajících se po hrudi. Dali se do řeči... a zůstali spolu navždy.

Natáčení druhé řady seriálu Zdivočelá země dokončil Vladimír Ráž čtyři dny před svou smrtí. Čtyři dny před svou smrtí „odevzdal“ svou roli. Pro něj zcela typické. Nesnesl, když neměl takzvaně uklizený stůl. Vše, co začal, musel dokončit. Ale tohle nebyl příklad, kdy by cokoli naznačovalo, že spolu s uzavřením své role uzavře tak brzy také svůj život. „Mohl tu s námi ještě klidně být,“ říká přesvědčeně paní Olga v rozhovoru pro časopis Vlasta. „Zemřel na srdeční nedostatečnost, kterou jeho lékař neřešil.“

Vladimír Ráž zemřel ve spánku. Večer šel spát a ráno už se neprobudil. O takovém odchodu na věčnost sní každý. Ale je vždy smutné, když odejde někdo, kdo je na vrcholu

svých sil a svého talentu. Kdo se ve svém hereckém mistrovství dostane z fáze vynikajících hereckých výkonů do fáze bytí, kdy přestane své postavy představovat, ale začne je žít. Dne 4. července 2000 odešel muž, který si uměl užívat života. Muž, jenž dokázal být vášnivým milencem, oddaným manželem a pozorným otcem. Odešel herec, který natrvalo zůstane zapsán v našich myslích. Odešel výjimečný člověk. Vladimír Ráž.